

RAPORTTI

15.1.2024

Jakelu

Viite: Keski-Pohjanmaan liiton sisäisen valvonnan ohje 2020

KESKI-POHJANMAAN LIITON SISÄISEN VALVONNAN RAPORTTI VUODELTA 2023

1 Asian tausta

Valtiovarainministeriön yleisohjeen (*SISÄINEN VALVONTA, RISKIENHALLINTA JA SISÄINEN TARKASTUS*) mukaan sisäinen valvonta tarkoittaa talousarvioasetuksen mukaan menettelyjä, joilla varmistetaan talouden ja toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus, varojen ja omaisuuden turvaaminen sekä oikeat ja riittävät tiedot viraston ja laitoksen taloudesta ja toiminnasta.

Menettelyt ovat osa ohjaus- ja toimintaprosesseja ja organisointiratkaisuja. Sisäinen valvonta on koko organisaation asia, se varmistaa tavoitteiden ja hyvän hallinnon toteutumisen.

Keski-Pohjanmaan liiton sisäisen valvonnan ohje uusittiin keväällä 2020 ja hyväksyttiin maakuntahallituksessa 15.6.2020 § 59. Sisäisen valvonnan yleisohjeen kohdan 8 mukaan toimialojen päälliköt raportoivat maakuntajohtajalle kirjallisesti kaksi kertaa vuodessa (30.6. ja 31.12. mennessä) havainnoistaan sisäisen valvonnan osalta. Kiireellisiä toimia edellyttävät havainnot on tehtävä viipymättä.

Sisäisen valvonnan ohjeen mukaan maakuntajohtaja antaa vuosittain maakuntahallitukselle raportin sisäisestä valvonnasta, joka pohjautuu päälliköiden raportointeihin ja muihin havaintoihin. Sisäinen valvonta koostuu monista toiminnoista ja tehtävistä, joiden avulla pyritään varmistamaan se, että organisaation tavoitteet tullaan saavuttamaan.

Maakuntahallitus antaa vuosittain toimintakertomuksessa arvion merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi.

2 Sisäisen valvonnan arvio Keski-Pohjanmaan liiton toiminnasta vuonna 2023

2.1 Kokonaisarvio

Keski-Pohjanmaan liiton eri toimialojen toiminta vuonna 2023 on perustunut maakuntavaltuuston 28.11.2022 (17 §) hyväksymään toiminta- ja taloussuunnitelmaan.

Yleisarviona vuoden 2023 toiminnasta voidaan todeta, että vuodelle 2023 suunnitellut tehtävät ovat toteutettu hyväksytyin toiminta- ja taloussuunnitelman mukaisesti ja suunnitellusti.

Poikkeamia tulostavoitteisiin ei esiintynyt. Suunnittelukaudelle valmisteltavaksi suunnitellut maakunnan energiamurroksen suunnitelman ja alueellisen digikompassin käsittely maakuntahallituksessa ja hyväksyntä siirrettiin tammikuussa 2024 pidettävän maakuntahallituksen kokouksen esityslistalle kuntien käsittelyn mahdollistamiseksi.

Keski-Pohjanmaan liitto toteutti vuonna 2023 maakuntaohjelman liitteen 1 mukaisen Älykkään erikoistumisen strategian päivistyön muuttuneen tilanteen seurauksena. Vaikka päivistyön toteutusta ei ollut suunniteltu tehtävän vuonna 2023, nähtiin sen toteutus olevan tarpeen, jotta maakunnan älykkään erikoistumisen painopistealueet vastaisivat paremmin Keski-Pohjanmaalla nopeasti lisääntyneen energiamurroksen edistämisen sekä ilmaston muutoksen ja tulevaisuuden kehittämiseen vaikuttavien muutostekijöiden tarvetta. Päivityksessä älykkään erikoistumisen strategiassa yhdistetään luovasti eri osaamisaloja ja avainteknologioita sekä edistetään kaupunki – maaseutualueiden yhteiskehittämistä niille yhteisen tematiikan kautta.

Maailmalla ja Suomessa pitkään jatkuneen koronavirustilanteen vaikutukset Keski-Pohjanmaan liiton toimintaan jäivät alkuvuonna 2023 vähäisiksi. Valtioneuvosto hyväksyi kesäkuussa 2023 asetusmuutoksen, jonka myötä SARS-CoV-2-koronaviruksen aiheuttama covid-19-tauti ei enää ole yleisvaarallinen tartuntatauti. Tämän seurauksena koronavirustilanteen haitallisten vaikutusten seuranta päätettiin lopettaa.

2.2 Toiminta ja tulostavoitteiden mukaisuus

Liiton avaintulosten mukaista toimintaa jatkettiin vuonna 2023 suunnitellusti ja suunnittelu toteutettiin itsenäisenä työskentelynä, tiimityönä sekä laajan yhteistyöverkoston tapaamisina ja teams-verkkokokouksina. Muuttuneesta toimintaympäristöstä ja koronavirustilanteen haitallisista vaikutuksista huolimatta, aluekehittämis- ja aluesuunnittelutyö sekä edunvalvonta, vaikuttaminen ja muut tukitehtävät kyettiin toteuttamaan suunnitellusti eikä toimintavuonna vallinneella tilanteella ollut sellaisia haitallisia vaikutuksia liiton avaintehtävien toimeenpanoon, joiden vuoksi ko. avaintehtäviä ei olisi kyetty toteuttamaan.

Keski-Pohjanmaan liiton itselleen suunnittelemat lakisääteiset maakunnan kehittämistehtävät ja muiden hallintoviranomaisten Keski-Pohjanmaan liitolle toimintavuoden aikana antamat tehtävät tulivat toimintavuoden 2023 aikana toteutetuksi. Erillistä hankkeista Kulttuurimaakunta -hanke (KUMAHA) päätettiin yhden vuoden jatkoajan saamisen jälkeen suunnitellusti ja loppuraportti jätetään opetus- ja kulttuuriministeriölle 04/2024 loppuun mennessä.

Toimintavuonna 2023 rakennerahastotoiminta toteutettiin liiton parantamissuunnitelmaan mukaisesti, lainsäädäntöön perustuen ja

hallintoviranomaisen antamia ohjeita noudattaen. Rakennerahastohenkilöstö jatkoi laadun varmistamiseksi toimintavuoden 2023 aikana aktiivista osallistumista työ- ja elinkeinoministeriön järjestämiin uuden ohjelmakauden 2021-2027 täydennuskoulutustapahtumiin. Päättyvän ohjelmakauden 2014-2020 viimeisten rahoituserien sitominen, kuten myös hankkeiden päättäminen kyettiin toteuttamaan suunnitellusti toimintavuoden loppuun mennessä. Uuden ohjelmakauden 2021-2027 toimeenpano saatiin suunnitellusti liikkeelle hallintoviranomaisen (TEM) vastuulla olevan EURA2021-tietojärjestelmän kehittämistyön viivästymisestä huolimatta.

Toimintavuonna 2023 taloudellisia riskejä taikka lainsäädännön vastaisia tulkintoja ei Keski-Pohjanmaan liiton rakennerahastotoiminnassa ole todettu taikka liiton johdon tietoon saatettu. Samoin poikkeamia tai väärinkäytöksiä rahoittajan toiminnassa tai maksatuksessa ei toimintavuoden aikana havaittu.

Rakennerahastotoimintaan liittyviä petosepäilyjä taikka riskitilanteita ei toimintavuoden 2023 aikana havaittu.

Toimintavuonna 2023 otettiin käyttöön Keski-Pohjanmaan liiton välittävän toimielimen uudistettu hallinto- ja valvontajärjestelmä (HVJ), jonka mukaisesti rakennetehtävät toteutettiin vuoden 2023 aikana. Uudistettu HVJ-kuvaus parantaa edelleen liiton rakennerahastotoiminnan laatua ja vaikuttavuutta. Keski-Pohjanmaan liiton HVJ:n toimivuutta seurataan ja järjestelmää kehitetään matalalla kynnyksellä esille tulleiden tarpeiden mukaisesti.

Toimintavuonna 2023 jatkettiin Keski-Pohjanmaan liiton hallinnon kehittämistyötä toteuttamalla M-Files asianhallintajärjestelmän sähköisen arkistoinnin käyttöönotto, joka osaltaan pienentää asiakirjahallintoon ja tiedon eheyden ylläpitämiseen liittyviä riskejä. Myös liiton tiedonohjaussuunnitelma uudistettiin. Sähköisen asianhallinnan ja arkistoinnin parantaminen toteutettiin yhteistyössä älykkäitä liiketoimintaratkaisuja tarjoavan Kosilan kanssa.

Keski-Pohjanmaan liiton taloushallinnon järjestäminen ja vastuut sen osa-alueilla on kuvattu liiton säännöissä ja ohjeissa, joista keskeisimmät ovat hallintosääntö ja liiton hankintaohje. Toimintavuoden 2023 aikana liiton taloudenpidossa ei havaittu taloushallinnon ohjeiden vastaista menettelyä, epäsäännöllisyyksiä tai virheitä. Laskujen hyväksymisen yhteydessä ei tehty havaintoja liiton varoihin kohdistuneista väärinkäytöksistä. Liitolle ei toimintavuonna aiheutunut taloushallinnon toiminnasta taloudellisia menetyksiä. Kirjanpitoa ja tilinpäätöksen sisältöä kehitettiin tilintarkastusyhteisön Keski-Pohjanmaan liitolle antaman palautteen perusteella.

Toimintavuoden 2023 alusta alkaen liiton kirjanpito ja tilinpäätösvalmistelu on hankittu Monetra Oulu Oy:lta, joka otti vastuun sovittujen palvelujen tuottamisesta 1.1.2023 lukien. Muutos Monetra Oulu Oy:n asiakkaaksi sujui pääsääntöisesti ilman suurempia kitkatekijöitä, joskin eri taloushallinnon käytänteiden

yhteensovittaminen ja yhteistyö vaatii suunniteltua enemmän yhteistyötä uuden palveluntuottajan kanssa. Olennaista muutoksessa oli kuitenkin se, että muutos ei aiheuttanut virheellistä toimintaa liiton taloudenpidolle taikka taloudellisia menetyksiä.

Toimintavuoden 2023 saatettiin loppuun KP-Cobra Invest Oy:n osakeyhtiölain (624/2006) mukainen purkaminen maakuntavaltuuston 23.5.2022 (4 §) ja KP-Cobra Invest Oy:n yhtiökokouksen 28.4.2023 tekemien päätöksen mukaisesti. Purkamisen toimenpiteet ovat suoritettu täysimääräisesti osakeyhtiölain 20. luvun vaatimusten mukaisesti ja yhtiökokouksen päätöksiä noudattaen. KP-Cobra Invest Oy on siten yhtiönä suunnitellusti purettu ja poistettu yhtiörekisteristä kevään 2023 aikana. Siten tämä merkittävä, yli kaksi vuosikymmentä liiton toimintaan vaikuttanut taloudellinen riski on lopullisesti poistettu ja yhtiö purettu.

Liiton henkilöstörakenne on ollut toimintavuoden 2023 lopussa uudistetun KPL JOHA 2023 mukainen. Virkarakennetta uudistettiin 1.10.2022 lukien ja maakuntavaltuuston 28.11.2022 (17 §) tekemän päätöksen mukaisesti perustamalla Keski-Pohjanmaan liittoon neljä (4) uutta tehtävää 1.1.2023 lukien. Uusien tehtävien mukaiset rekrytoinnit toteutettiin loppuvuonna 2022 ja erityisesti vuoden 2023 aikana. Jo tässä vaiheessa ja ensimmäisen käyttöönottovuoden kokemusten perusteella voidaan todeta, että uudistettu KPL:n JOHA on parantanut liiton tehtävien hoitoa, lisännyt tuloksellisuutta ja vähentänyt henkilöstön työkuormitusta.

Toimintavuoden 2023 aikana liiton henkilöstöasioiden ja tehtävien hoitoa kehitettiin sijaisuusjärjestelmää parantamalla, perehdyttämisohjelmia vakioimalla ja rekrytointiprosessia nopeuttamalla. Yhtenä havaintona toimintavuoden 2023 rekrytoinneista oli se, että laajasti yhteiskunnassa ja myös maakunnan haasteena olevan osaavan työvoiman ja erityisesti nousevien alojen, kuten ympäristö-, digitalisaatio ja liikennejärjestelmäosaaminen, vähäinen saatavuus ja palkkakilpailu heikensivät tavoitteena ollut tehokasta rekrytointia eikä asetettujen tehtävävaatimusten mukaista henkilöstöä ei aina ollut saatavilla.

Toimintakaudella 2023 jatkettiin syksyllä 2022 käynnistettyä liiton veto- ja pitovoiman edistämisen suunnittelua ja tarvittavien toimenpiteiden toteuttamista. Koko henkilöstön kehittämistapahtumat järjestettiin 29.5. ja 25.9. TyöPlus Oy:n tuella. Henkilöstön työhyvinvointia tuettiin järjestämällä koko päivän mittainen TYHY-päivä 9.6. merellisessä ympäristössä ja Villa Elbassa. Tunnistetut ja tarvittavat kehittämistoimenpiteet toteutettiin KVTES:n ja lainsäädännön asettamien vaatimusten mukaisesti.

Toimintavuonna 2023 riskienhallinta ja ennaltaehkäisy perustui vuonna 2020 maakuntahallituksen hyväksymään ja uudistettuun liiton riskienhallintasuunnitelmaan. Syksyllä 2022 käynnistettiin riskienhallintasuunnitelman päivitystyö, tavoitteena päivittää vuonna 2020 käyttöön otettu riskienhallintasuunnitelma vuoden 2023 aikana. Hallintojohtajan siirryttyä toisiin tehtäviin riskienhallintasuunnitelman

päivitys siirrettiin viimeisteltäväksi tehtävään valitun seuraajan vastuulla kevään 2024 aikana.

Toimintavuonna 2023 toimintasuunnitelman mukaisten tapahtumien, kokousten ja työryhmätyöskentelyn järjestelyissä jatkettiin terveysturvallisuutta korostavaa toimintamallia järjestämällä kokoukset pääosin verkkoympäristössä. Liiton toiminnan kannalta keskeiset kokoukset, kuten maakuntahallituksen ja -valtuuston kokoukset sekä strategioiden kehittämiseen liittyvät verkostotapaamiset, järjestettiin lähikokouksina. Vuoden aikana tuli esille, että maakunnan liiton eri verkostoilla on kasvavaa halukkuutta lähikokousten järjestämiseen, jonka seurauksena terveysturvallisuuden hallinta tulee korostumaan.

Toimintavuonna 2023 tehdyt työsuojelutoimenpiteet ja koronavirustilanteen haitallisten vaikutusten ennaltaehkäisevät toimenpiteet ovat perustuneet maakuntahallituksen vuonna 2020 hyväksymään liiton työsuojelun toimintaohjelmaan (17.2.2020, 11 §) sekä valtioneuvoston koronavirustilanteen seurauksena antamiin päätöksiin, joilla on vastattu liiton toimintaan kohdistuviin työsuojeluriskeihin ja ylläpidetty liiton henkilöstön työkykyisyyttä kaikissa tilanteissa ja koronavirustilanteesta huolimatta.

Kokonaisuutena voidaan todeta, että koronavirustilanteesta aiheutuneet muutokset eivät ole kasvattaneet liiton toimintaan kohdistuvaa taloudellista riskiä, heikentäneet liiton talouden ja toiminnan laillisuutta tai tuloksellisuutta taikka heikentäneet varojen ja omaisuuden turvaamista.

3 Seurantatoimenpiteet

Hyvän hallinnon takeet turvataan perustuslain 21 §:n 2 mukaan lailla. Näihin takeisiin voidaan lukea kuuluvaksi kaikki menettelylliset perusoikeudet. Keskeisimmät niistä ovat julkisuusperiaate, osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien turvaaminen, perusoikeuksien turvaamisvelvoite sekä virkavastuu, joiden perusteet on määritelty erikseen perustuslaissa. Näiden periaatteiden toimeenpanoa jatketaan Keski-Pohjanmaan liiton toiminnassa ja hallinnossa edelleen.

Nykyisiä liiton henkilöstörakenteen ja tehtävien hoidon järjestelyjä jatkettiin vuonna 2023 erityisesti niiden tehtävien (viestintä, kulttuurikoordinaattori) osalta, jotka ovat HTV:ssä ½ HTV:n mukaisia.

Keski-Pohjanmaan liiton hallinnon kehittämiskohteeksi vuonna 2019 valittuja julkisen vallan käyttöön liittyvien hallinnon kehittämisen kehittämiskohteiden toteuttamista on jatkettu myös vuonna 2023. Näitä ovat:

- Laadukas liiton lakisäätöiden ja hallinnollisten asioiden valmistelun toteuttaminen.
- Henkilöstön virka- ja työehtojen mukaisen toiminnan yhdenmukaistamisen jatkaminen sekä virka- ja työehtosopimusten täysimääräinen noudattaminen.

- Sähköisen työajanseurannan toteuttaminen lähityössä ja etätöissä, ottaen huomioon erityisesti etätöskentelyn periaatteet ja vaikutukset. Saldokertymien purkaminen 2 – 4 viikossa kertymän syntymästä.
- Työaikasuunnittelun edistäminen erityisesti poikkeavien työaikajärjestelyjen tilanteessa ja osatyöaikaa tekevien osalta.
- Henkilöstön työyhteisötaitojen parantaminen osana liiton veto- ja pitovoiman parantamista.
- Asiakirjojen rekisteröinti ja kirjaaminen liiton asianhallintajärjestelmään M-Filesiin parantaminen ja kehittäminen erityisesti sähköisen asiointin osalta lainsäädännön vaatimusten mukaisesti.
- Sisäisen ja ulkoisen tiedonkulun ja tiedottamisen kehittäminen tunnistettujen tarpeiden perusteella.

Lähiesihenkilöt jatkavat työkuormituksen seuranta ja puuttuvat ennakkollisesti henkilöstön työtehtävien hoitoon kuormittumisen vähentämiseksi. Myös henkilöstön työn suorittamista koskevaa esimiesohjausta tulee jatkaa, jotta yksittäisten työtehtävien hoitaminen saadaan paremmin palvelemaan liiton toimintatavoitteita.

4 Yhteenveto

Keski-Pohjanmaan liiton toiminta on sisäisen valvonnan näkökulmasta toteutunut vuoden 2023 aikana suunnitellusti ja toimintaa kehittäen. Kehittämistoimenpiteet ovat kohdistuneet sekä liiton avaintulosten suunnittelun ja toteuttamisen parantamiseen, henkilöstön jaksamista koskevaan kehittämistyöhön sekä hyvän hallinnon edistämiseen liiton toiminnassa.

Sisäisessä valvonnassa ei toimintavuoden 2023 aikana havaittu poikkeamia, epäsäännöllisyyksiä tai virheitä. Liiton toiminta on perustunut voimassa oleviin lainsäädöksiin, hallintosääntöön ja ohjeasiakirjoihin.

Keski-Pohjanmaan liitto on kyennyt toteuttamaan liiton perussopimuksen ja vuoden 2023 talous- ja toimintasuunnitelman mukaiset tehtävät hyvin ja tehtyjen linjausten mukaisesti. Lakisääteisten tehtävien toteuttamisesta ei ole tingitty. Liiton taloudenpito on toteutunut hyvin eikä poikkeamia havaittu.

Kokkolassa 15 .1.2024

Jyrki Kaiponen
Maakuntajohtaja

Jakelu

Rantakatu 14, 67100 Kokkola
Strandgatan 14, 67100 Karleby
Puh./Tel. +358 40 160 5700
Fax +358 6 868 0308
www.keski-pohjanmaa.fi

Maakuntahallitus

